

Minutka za projekt PERCH

Elizabeta Radelj Pepevnik, Urška Ivanuš, Tina Šercer

Državni program ZORA, Onkološki inštitut Ljubljana, Zaloška 2, Ljubljana

Povzetek

S 1. novembrom 2022 je pod okriljem projekta PERCH (angl. Partnership to contrast HPV) zaživel novo evropsko partnerstvo za povečanje precepljenosti proti HPV v Evropi, v katerem sodeluje kar 18 evropskih držav, med njimi tudi Slovenija. Glavni koordinatorski projekt je Italija, Onkološki inštitut Ljubljana pa pri tem projektu sodeluje tudi z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje. Projekt skupnega ukrepanja (ang. Joint Action - JA) poteka pod okriljem Evropske komisije. Onkološki inštitut Ljubljana ima v projektu PERCH pomembno vlogo, saj je z vodenjem delovnega paketa za komunikacijo in diseminacijo zadolžen za usklajeno komunikacijo med partnerji projekta in za širjenje informacij, obveščanje in promocijo projektnih rezultatov.

Ključne besede: HPV, cepljenje proti HPV, eliminacija raka materničnega vratu

Uvod

Čeprav je rak materničnega vratu eden redkih rakov, ki ga je mogoče preprečiti, je še vedno četrti najpogostejši rak pri ženskah na svetu in eden od najpogostejših rakov pri mlajših ženskah (1). Tako je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) že leta 2020 lansirala globalno strategijo za odpravo raka materničnega vratu in postavila tri cilje, in sicer 70-% udeležba žensk v presejalnih programih, ustrezno zdravljenih več kot 90 % odkritih predrakavih sprememb materničnega vratu ter 90-% precepljenost deklic proti HPV. Slovenija bi lahko na podlagi dobrih rezultatov, ki jih dosega v Državnem programu ZORA, postala celo ena prvih evropskih držav, ki bi ji uspelo odpraviti raka materničnega vratu, saj prva dva cilja SZO že izpolnjuje. Tretji cilj, 90-% precepljenost deklic proti HPV, pa tako kot v številnih evropskih državah, še ni dosežen. Precepljenost proti HPV po Evropi je po podatkih WHO/UNICEF (2) zelo različna, od manj kot 5-odstotna do več kot 90-odstotna. Slovenija se je s projektom PERCH aktivno vključila v skupna evropska prizadevanja za povečanje precepljenosti proti HPV.

Projekt PERCH – namen in cilji

Splošni cilj projekta PERCH (3) je prispevati k izvajanju novega Evropskega načrta za boj proti raku in podpreti prizadevanja držav članic za razširitev rutinskega cepljenja proti HPV, da bi v prihodnjih desetletjih odpravili raka materničnega vratu in zmanjšali število drugih rakov, ki jih HPV okužbe povzročajo. Glavni namen projekta je zlasti pripraviti države članice, da začnejo ali ponovno oživijo kampanje za cepljenje proti HPV. Z izmenjavo znanja in izkušenj bo projekt izboljšal zmogljivosti držav članic za na-

Vsaka država partnerica je predlagala po enega člana v svetovni odbor (angl. Governmental Advisory Board - GAB) projekta PERCH.

Predstavnica Slovenije je Mojca Gobec z Direktorata za javno zdravje na Ministrstvu za zdravje. Kot članica svetovnega odbora ima nalogo predvsem zagotavljati povratno informacijo o ključnih dosežkih, zagotavljati politične usmeritve pri napredku in rezultatih projekta ter prispevati k razvoju in vključevanju projektnih ciljev v trajnostni razvoj.

Co-funded by
the European Union

Projekt financira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorjev in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo (HaDEA). Niti Evropska unija niti izvršilni organ, ki dodeljuje sredstva, za njih ne moreta biti odgovorna.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Projekt sofinancira Ministrstvo za zdravje RS

črtovanje in izvajanje kampanj cepljenja proti HPV, izboljšal bo sistem podatkov in spremljanja cepljenja proti HPV ter presejalnih testov HPV, izboljšal bo znanje in ozaveščenost o boleznih, povezanih s HPV, in njihovem preprečevanju v posebnih ciljnih skupinah (mladostnice in mladostniki) ter izboljšal znanje in sposobnosti zdravstvenih delavcev pri komunikaciji o cepljenju proti HPV.

Opis delovnih paketov (angl. working package – WP)

Delo v projektu PERCH je razdeljeno v sedem delovnih paketov (3). Prvi delovni paket (WP1) »Upravljanje in koordinacija« vodi Italija, njihova naloga pa je zagotoviti usklajeno vodenje in upravljanje projekta. Drugi delovni paket (WP2) »Komunikacija in diseminacija« vodi Slovenija, s ciljem zagotoviti usklajeno komuniciranje v vseh fazah projekta in uspešno širjenje informacij o delu in doseženih rezultatih. Tretji delovni paket (WP3) »Evalvacija projekta« vodi Španija, njihova naloga pa je spremljanje dela in vrednotenje napredka, da projekt doseže zastavljene cilje. Četrty delovni paket (WP4) »Zagotavljanje trajnostnih in integriranih rešitev« vodi Belgija, cilj pa je oblikovati pogoje, ki jih je treba izpolniti, da se doseže ali ohrani visoka raven precepljenosti proti HPV. Peti delovni paket (WP5) »Spremljanje rezultatov cepljenja proti HPV« vodi Belgija skupaj s Španijo. Njihova naloga je, da analizirajo in predstavijo trenutno spremljanje cepljenja proti HPV ter da predlagajo sistem za izboljšanje spremljanja in zbiranja podatkov o precepljenosti ter učinkov cepljenja proti HPV. Šesti delovni paket (WP6) »Izboljšanje znanja in ozaveščenosti za povečanje uporabe cepiva v ciljnih skupnostih« vodi Italija skupaj z Grčijo. Njihov cilj je podpreti države članice, da povečajo znanje in ozaveščenost o boleznih, povezanih s HPV, in njihovem preprečevanju pri mladostnikih. Sedmi delovni paket (WP7) »Usposabljanje in podpora pri komuniciranju o cepivu za zdravstvene delavce« vodi Nemčija. Njihova naloga je, da zagotovijo podporo zdravstvenim delavcem pri usposabljanju za ustrezno komunikacijo z najstniki in njihovimi starši o cepivih proti HPV, da bi spodbudili cepljenje proti HPV.

Vloga Onkološkega inštituta Ljubljana

Onkološki inštitut Ljubljana sodeluje v vseh sedmih delovnih paketih, ključni cilji drugega delovnega paketa, ki ga vodi, pa so: 1. identificirati interesne skupine (deležnike) na področju cepljenja proti HPV na evropski, nacionalni in lokalni ravni; 2. obveščati ustrezne ciljne javnosti o ciljnih, napredku in rezultatih projekta; 3. poskrbeti za izmenjavo mednarodnih in

nacionalnih dokazov, najboljših praks in orodij na področju cepljenja proti HPV med člani konzorcija in širše; iz izkušenih v manj izkušene države/regije; 4. podpirati trajnostno povezovanje mednarodne skupnosti zainteresiranih strani za cepljenje proti HPV.

Onkološki inštitut Ljubljana bo pripravil podrobno strategijo komuniciranja za povečanje precepljenosti proti HPV na evropski ravni in usmerjal pripravo nacionalnih komunikacijskih strategij. Aktivnosti partnerstva morajo doseči vse ciljne skupine, tako mladostnike in mladostnice in njihove starše, kot strokovne sodelavce v zdravstvu in šolah in številne druge in to v vseh tistih evropskih državah, kjer je precepljenost proti HPV premajhna in zato ne dopušča odprave raka materničnega vratu in drugih s HPV povezanih rakov.

Zaključek

Projektu smo se pridružili v upanju in zaupanju, da nam bo s skupnimi moči tudi v Sloveniji čim prej uspelo povečati precepljenost proti HPV do te mere, da v prihodnje slovenske dekllice in dečki ne bodo več umirali zaradi rakov, ki jih povzročajo okužbe s HPV.

Spletna stran projekta: www.projectperch.eu
@HPVprojectPERCH

Literatura:

1. International Agency for Research on Cancer - Global Cancer Observatory (GCO). France: IARC; 2022 [cited 2022 Nov 21]. Available from: <https://gco.iarc.fr/>
2. World Health Organization. Joint Reporting Form on Immunization (JRF). WHO; 2022 [cited 2022 Nov 21]. Available from: <https://www.who.int/teams/immunization-vaccines-and-biologicals/immunization-analysis-and-insights/global-monitoring/who-unicef-joint-reporting-process>
3. GRANT AGREEMENT Project 101075314 — PERCH—EU4H-2021-JA-IBA. Interno projektno gradivo.